

HİLESİZ ÇOCUK DÜŞLERİNDEN – 2

Bu akşam sevgili Sevim'in izleniminin 2. bölümünü sunuyoruz. Çocukların o kuşatılmış dünyalarındaki masumlukları ve de YİBO'dan neler beklerlerdi, sorusuna yanıtları insanı derinden etkiliyor. Yazarımız Sevim Ak usta kalemıyla o saflığı aynen yansıtmış. Proje büyük bir yoğunlukta, hızlı biçimde akarken, bütün bu anları biraraya böylesine durulukta ortaya çıkarmanın zorluğunu yaşayanlar takdir edebilir...Bu kadar güzel ve masum isteklerin karşılanması durumunda YİBO'lar çok daha sevimli olacak, çocuklar da bir o kadar mutlu...

İLK YAR yoğun emeklerle projelere gidiyor. Yanda yazarımız sevgili Sevim'i depoda kitapları mühürlerken görüyorsunuz... Bu hafta sonu

İstanbul grubu 9 saat 4000 kitabı ayırdı, mühürledi, paketledi... Hafta sonu Mersin, İstanbul ve Ankara'daki gönüllülerimiz başka bir YİBO projesini Çorum Çeşmeören ve Osmancık'da gerçekleştirdi...

Herşey o güzel çocuklar için... Başta Sevim'e olmak üzere, İstanbul'da, Mersin'de tüm emek veren gönüllülerimize teşekkürlerinizi sunuyoruz... Elbette projeler sizlerin destekleriyle hayat buluyor... Çorum Çeşmeören YİBO anı kitaplığını kuran Prof Dr Süha Selamoğlu hocamıza, Osmancık A. Çörekçi YİBO kitaplığını kuran sevgili Can ve Cansun Güralp'e, Oyuncak odasını kuran Barış Köksalan'a, teşekkürlerinizi sunuyoruz... Saygılarımızla... İLK YAR

Orda bir köy var...

İLK YAR

HİLESİZ ÇOCUK DÜŞLERİNDEN-2

800 öğrencili İMKB Fevzipaşa YİBO'dayız. 2000 yılında açılan YİBO'da yalnızca 6-7-8. sınıf öğrencileri öğrenim görüyor. Şehit İbrahim Karaoğlanoğlu İ.Ö.Okulundan da öğrenciler de gelmiş, etkinliklerimize katılacaklar.

Fevzipaşa neyiyle anılır, diye sorunca "Ökkeş Baba Türbesiyle," diyor çocuklar. Dileği olan, derdine çare arayan koyununu, tavuğunu, kuşunu keser, türbenin yolunu tutarmış.

Ebru ve arkadaşı bana okullarını gezdirmek istiyorlar. Kapalı spor salonu, geniş-ferah kütüphanesi ne gidiyoruz birlikte. Bilim-Çocuk, Bilim-Teknik dergileri açık rafları doldurmuş. Kızlar, Fakir Çocukların Ünlü Oluşlarının Öyküsü, Başarı öyküleri adlı kitapları okuduklarını söylüyorlar. Kütüphanenin ortasında içleri kitap dolu, ağzı açık koliler duruyor. Yeni alınmış bu kitaplara bakıyoruz beraber; TİMAŞ ve Bordo-Siyah yayınları . Çocuk klasikleri, Peygamber Öyküleri, Dinimi Öğreniyorum, Neşeli Tarih, Cenk Öyküleri, Eğlenceli Bilgi dizisi ...

Kızlar gezinirken habire mırıldanıyorlar.

"Ne oldu kızlar?" diye soruyorum. "Bir şey mi söyleyeceksiniz?"

"Alışkanlık," deyip gülüşüyorlar. "Perşembe ya. Dua ediyoruz."

Perşembe günleri ölüler evlerine dönerler, cuma öğleden sonra mezarlarına geri giderlermiş. O yüzden Perşembe-Cuma evlerde sürekli dua okunurmuş.

Bahçeye çıkıyoruz, bir grup çocuk kenetlenmiş, kendi aralarında fısıldaşıyorlar. Ne konuştuklarını merak ediyorum. Biri "hırsızlık oldu," diyor kulağıma.

"Aaa! Yatılı okulda hırsızlık mı olurmuş?"

"Büyük hırsızlıklar olur, abla! Bildiğin gibi değil..."

"İnanamıyorum, senin de başına geldi mi?"

"Gelmez mi? Ben de büyük bir kaza atlattım. Tamı tamına 1.5 milyonum ve 4 çikletim çalındı."

Bir köşede kızlar Ata hocanın bulmacası, iç içe girmiş çivileri birbirinden ayırmaya çalışıyorlar.

"Sökemiyoruz, yardım!" diye bağışarak yanıma koşuyorlar.

"Kendiniz çözmelisiniz," diyorum, gülerek.

Kızlardan biri cebine atıyor kenetli çivileri.

"Yarın eve gideceğim nasılsa. Annemin eline vereceğim çivileri. Onun sökemediği bir şey yok."

Seher hala azimli, "çivileri sökecem," diyor. Çınarlı köyünden gelmiş. 7. sınıf öğrencisi. 7 kardeşler. Ablası okumamış, evlenmiş. Bir ablası liseye gidiyormuş. Yaz tatilinde Adana'ya, teyze kızının nişanına gitmiş. Halası da gelmiş. Halası yanında kalın bir kitap taşımış. Her sabah kahvaltıda gece gördükleri rüyaları anlatırlarmış, hala da kitabına bakar söylemiş.

"Hilal nefis demek, yılan düşman, temizlik yapmak dertten kurtulmak..."

Arkadaşlarıyla oyun oynarken yaralanmış, kolu çıkmış.

"Yaşlı bir dedeye götürdü babam. Yerine yerleştirdi ama kolum eğri kaldı. Polis olmak istiyordum. Eğri kolla

umutlarım da yıkıldı."

Okursa İstanbul ya da Ankara'da çalışmak istiyor. Ailesini yanına almak, onlara iyi bir yaşam sürdürmek istiyor.

"İsteklerim bitmez benim. Irak'a gideceğim. Çadırlardaki çocuklara eğitim vereceğim. Afganistan'a gideceğim. Karnı içe çökmüş, bir deri bir kemik çocuklara yemek götüreceğim."

"Boyum çıkarsa ben de polis olacağım," diyor. "İnşallah çıkar."

Sefil Polis diye alay edermiş arkadaşları. Söylerken gülüyor.

"Kırıkhan'da, Antep'te, İslahiye'de organ mafyaları varmış. Baliciler de...Oralarda iş çok."

"Çocukları kaçırıp böbreklerini, ciğerlerini alıyorlar, sonra da satıyorlar, abla! Bunlarda hiç insaf merhamet yok.

Kırıkhan'da bir adam bir çocuğun yanına yanaşmış, 'babam seni mezarlıkta bekliyor,' demiş. Çocuk öğlenleri babasına yemek götürürmüş. Sefertasını almış, mezarlığa gitmiş. Orada pusu kurmuşlar, organlarını almışlar..."

"Ölmüş mü?"

"Sevim abla, ölmez mi? Karnımı öylece açık bırakmışlar."

"Antep'te Baliciler çok. Okul önünde eroin katılmış çikolata satıyorlarmış."

"Çiklet bir de."

"Bir çocuk parkta oynuyormuş. Bir kadın gelmiş, şeker ikram etmiş. Oracıkta bayılıvermiş. Alıp götürmüşler organlarını, bankta oturur durumda bırakmışlar. Özellikle kadınları seçiyorlar. Kadınlar tatlı dilliler, çocuklara kolay yanaşıyorlar ya."

"Benim amcamın çantasını almak istediler, bacağından bıçakladılar. Ben polis olmak istiyorum. Caniler saracak dünyayı. Birilerinin dur demesi

gerek."

"Abla, ben de bir şey anlatayım. İslahiye'de bir kadına parfüm sıkılmışlar, kadın bayılmış. Mezarlığa götürmüşler, orada tecavüz etmişler, organlarını almışlar, bayıldığı yere bırakmışlar. Gazeteler yazmıyor bunları, kulaktan kulağa yayılıyor."

Hatice

"Polislik riskli meslek," diyor. "Öyle gözü dönmüşler var ki, polisleri bile öldürüyorlar. Benim köyüm fakir, sağlık ocağı bile yok. Hemşire olmayı çok isterdim."

Haticeler altı kardeş. Babaları geçici köy korusu. Abisi liseyi bitirmiş, ÖSS'yi kazanamamış. Babası bir kere daha sınava girme hakkı vermiş, başaramazsa işe sokacaktı. Buğday ekiyorlar, inek, koyun besliyorlarmış.

"Afrika'ya gitmek isterim. Orada hasta, aç çocuklara bakmak isterim," diyor Meryem. "Uzaya da gitmek isterim. Ama yıllar alırsa diye korkuyorum. Ben dönene kadar anneme-babama bir şey olursa ya... Sizin gibi kitap yazmak isterim abla... köylere gidip hikaye okumak isterim. Çok çocuk doğur abla! Türkiye'nin nüfusu azalıyor. Deprem oluyor, kuş gripi oluyor, köyde çocuklar sapır sapır ölüyor, nüfusumuzu çoğaltmalıyız ki kolay kolay düşmanlara yenilmeyelim."

Meryem'in babası çoban. 2 kardeşler. Kardeşi ikinci sınıfa gidiyor. Hemşire olmayı kafasına koymuş.

Ali güleç yüzünü sokuyor aramıza,

"Okusam asker olmak isterim. Askerin süksesi, forsu çaktır. Ama babam okutmayacak beni. 8 den sonra Antep'teki akrabalarımızın yanına gönderecek. İşe koşacak."

Ali'ler beş kardeşmiş. Babası çoban. Abisi okumamış.

Ökkeşler 4 kardeşler. İki küçük, ikisi okuyormuş. Ökkeş, 7. sınıfta. Opet Anadolu Lisesine girmeyi hedefliyor,

"Sosyal öğretmenim olacağım. Dünyayı gezeceğim."

Babası mevsimlik işçi. Dağda, ormanda çalışmış.

"Yazın biber ektik, topladık, ama para etmedi."

Geçenlerde macera olsun, diye çatıya çıkmış. Aşağıdaki arkadaşlarına poz veriyormuş. Baş dönmüş, düşmüş. Günlerce kaslarının, kemiklerinin ağrısından kurtulamamış.

Gülsüm 11 yaşında. Abisi ilk gittiği yıl okula uyum sağlayamamış, okuldan alınmış. Şimdi abi -kardeş aynı sınıfa gidiyorlar. 6. sınıfa. Gülsüm Türkçe öğretmeni, abisi bilim adamı olacaktı. İki de hep takdir alarak geçmişler sınıflarını.

"Köy okulunda 5. sınıfa kadar okuduk. Bu okula yeni geldik. Yatılı okulda öğrenciler bıçaklanıyormuş söylentisi var, diye ablam önceden geldi okulu gördü. Okula alışamadım daha... Yerleştiğimiz odayı bulamadım sabah. Dört döndüm."

İslahiye'de yaşamak istermiş.

"Kalemimin ucu mu bitti, hemen bulabilirsin orada."

Resim yaparken kendini unutmuş.

"Bebek resmi yaparım... Kendi bebeğimi hayal eder eder çizerim... Bir de evimizin inşaat resimlerini yaptım."

Babası usta tutmuş, köyde bir ev yaptırıyormuş.

"Evimiz çok döküntüydü. Yeni evde daha iyi yaşarız."

"Bizim köy okulunda yazları düğünler yapılır. Okullar açılmadan köyün çocukları, gençleri, kadınları gider, okulu bir güzel temizlerler. Çöpleri toplarlar, kırık masa, sandalyeleri tamir ederler. İki öğretmeni var, Tertemizdir hep... Burası bizim köy okulu kadar temiz değil..."

Söyleşimizin sonunda çocuklar bana sarıldılar, hadi, dediler birlikte resim çektirelim.

Kızlar yanaklarına öpücükler kondururken, okuyun kızlar, okumayı bırakmayın, dedim.

"Merak etme abla okuruz. Hiçbir şey olamazsak abla, yazar oluruz! Söz veriyoruz sana!"

*****

Kahramanmaraş Merkez YİBO'ya geliyoruz. Okulun 600 öğrencisi var.

3. sınıf öğrencilerinin arasında 11 yaşında olanlar dikkatimi çekiyor. Okula iki, üç yıl geç yazılanlar varmış meğer. Nüfus kağıdı 9-10 yaşlarında çıkarılmış çocukların sayısı hiç de az değilmiş.

"Yoksulluktan hiç okula gelememişler var abla... Biz de okur muyuz, bilmiyoruz," diyor kızlar.

Çocukların önlükleri okulun ilk günleri olmasına karşın toz içinde,yırtık, sökülük, renkleri atmış.

Müşerrefler 5 kardeş. Kaynar köyünden. Bu okula ilk geldiğinde çok zorluklar çekmiş. Günlerce gözünün yaşı dinmemiş.

“Bu yaz büyükannemi kaybettik. Hastaydı. Adana’ya hastaneye götürdü babam, getiremedi.”

Baba çiftçiymiş, ekin, yonca diker, mal güdermiş. Köy okulundaki öğretmenini özlüyormuş.

“Çok iyi bir adamdı ama köyde bir iki sevmeyeni vardı. Yeni duydum, gidecekmış, tayin istemiş. Ben din kültürü öğretmeni olacağım. İyi, gelişmiş bir köyde çalışacağım. Oraya anne-babamı da götüreceğim.”

“Neden din kültürü?”

“En çok o derste öğrendikleri aklımda tutabiliyorum. Adem peygamberin hayatını sorun, anlatabilirim size. Nasıl cennetten kovulmuşlar, bilirim. Dua adı söyleyin, su gibi okuyayım. Her sene kuran kursuna giderim. Büyükannem için hala dua okumaya geliyor komşular. Babam bırakmadı okula ama, annem git, biz idare ederiz, dedi de erken geldim okula.”

Din kültürü öğretmeninın anlattıklarını masal dinler gibi dinlemek hoşuna gidermiş.

“O bize’ birine yardım edersen, biri de sana eder,’ der, denedim, doğru çıktı. Bir adam düşünün der, kırk kere hacca gitmiş ama eli hiç hayra gitmemiş. Bu adam mı iyidir? Yoksa yola düşmüş, yolu kapamış taşı

kaldıran mı? ‘Hacca giden’ dersin, di’ mi abla? Değil, ‘öteki adam iyidir,’ der öğretmenimiz. Ben yolda taş görsem, diken görsem kaldırıyorum. Üst kattaki yaşlı –fakir komşularımın odun-kömürünü taşıyorum. Yıkacak çamaşırları var mıymış, sorarım. Ekmeklerini, sütlerini alırım, pazara giderim.”

Kapı komşularının kocası ölmüş, çocuğu şeker hastasıymış. Köylerinde Kozdağı denen bir tepe varmış. Orada bir evliya yaşamış. Suyu şifalıymış.

“Hastalığı olan oraya çıkar. Yan komşunun oğlu da bazen çok fenalaşır, tepeye çıkınca iyileşir. Evliya bazen dağdan dağa atlarmış... ışık şeklinde görülürmüş. Ben sinüzitim için çıktım, geçti. Kansere, vereme iyi gelen sakız satıyorlar orada. Annem korkuyor kötü hastalıktan, o sakızdan çiğniyor. Recep diye bir yer daha var. Oraya dileğin olunca giysini, saatini, paramı bırakırsın. Dilek ağacına çaput bağlar, dilek tutarsın. Ben de bağladım, mesleğim olsun, dedim. Bir de gizli bir dileğim var, onu söylemem.”

“Paralar, saatler çalınmaz mı?”

“Tövbe, de abla. Türbeden eşya çalan oracıkta çarpılır!” Arkadaşı Fadime’nin anne, babası arka arkaya ölmüşler. Kardeşini evlatlık vermişler. Fadime amcasının yanında kalıyormuş. Ablasını da evlendirmişler.

“Ben okumayayım üzülmem, o okumazsa aklını kaçıtır.”

Müşerref ailesini çok özlüyor, evdekiler ne yapıyor merak ediyor. Evde 8 kişiler.

“Saat saat düşünüyorum. Şimdi malları yemiyorlardır. Dedem yukarı kattaki odasında yatıyordu. Hiç dışarı çıkmaz. Yemeğini odasına getiririz. Yer, uyur, rüya görür, bir onu anlatır. Bir gün adamın birine bir bebeğin geldiğini görmüş, o gün halamın kızı düşmüş. O bebek ebemin kucacağına gelseymiş, kız ölmüş, biliyor musun?”

Kitap okurken, televizyon kumandası elindeyken başka dünyalarda gezinmeyi çok severmiş.

“Din kitapları, peygamberlerin hayatları beni alır götürür. Televizyonda en çok haberleri izlerim. Adak, Sahte Prenses kaçırmadığım diziler. Sırlar Dünyası’nın yeri ayrı tabii...”

Tatilde küçük kardeşine bakmış, teyzesine gitmiş. Evin en büyük kızı olduğu için rahatça gezemezmiş, evden yalnız başına dışarı çıkması yasakmış.

Babası astsubay okulunu kazanmış, gitmemiş.

“Sonrasında çok pişman olmuş. Gitseydi asker kızı olacaktım. Babam ‘her işte bir hayır var,’ der. ‘Belki de ölüydüm şimdi. Bir çatışmada ölüp gitmişim.’”

Yazın ninesini kaybetmiş.

“Uyumuştuk, uyandıramadık. Çok korkuyorum şimdi. Biz de uyur da uyanamazsak diye.”

Babası Hatim indirmeye gidermiş geceleri. Evde yalnız kalır, korkarmış.

“Denedim, geceleri fatiha okursam bir şeycik olmuyor. Bir işe başlarken duayı eksik etme abla. Bak, biz her yıl mal satarız, bu yıl inek alan çok oldu. Duayı esirgemezsen her yıl daha iyiye gider işler.”

Müşerref elbezi, atkı, kazak örmeyi çok severmiş. El işi dokurken hayal kurarmış.

“Maraş’ta evimiz olsun, isterim. Ninem ölmemiş olsun isterim, fakir çocukları okutmak isterim, Fadime’ye güzel bir hayat isterim, çabucak büyümek isterim.”

“Yatılı hayatını sevmiyorum,” diye atılıyor Erennur. “Aileyi özlemek çile çekmekle aynı. Eve taa bir ay sonra gideceğim. Sen benim içimdeki özlemi hayal edebilir misin, abla? İyi ki bize kitap getirdiniz. Okurken kitabın içinde yaşıyor gibi oluyor insan. Derdini unutuyorsun. Kütüphaneyi saat üçten sonra açıyorlar, bazen hiç açmıyorlar. Söyleseniz

de abla, hep açık tutsalar. Bizim başka eğlencemiz mi var?”

Erennurlar üç kardeşler. 6. sınıfta, evin tek kızı. Babası amcasıyla ortak kamyon almış, kamyonculuk yapıyormuş. Doktor olmayı çok istemiş.

Dini hikayeleri dinlemeye o da bayılırmış. Köyün yaşlıları, annesi, komşu teyzelerinden çok hikaye dinlemiş.

“Öğretmenimiz bize hayır yapmayı öğretiyor. Hepimize evden bulgur, pirinç, fasulye, un getirtti, fakir öğrencilere dağıttı. Dilenciye vermeyin,

kullanmadıklarınızı bana getirin, ben ihtiyacı olana veririm, dedi.”

Münevver 6.

sınıf öğrencisi. 7

Kardeşler; tek kız o.

Yenicikale Yaylaüstü

köyünden gelmiş. Bir

abisi çalışıyor. Babası

çiftçi. Tarlalarına

buğday, arpa ekermiş.

Beşinci sınıfa

kadar köy okulunda

okumuş. Yatılı yaşama

alışmaya çalışıyor. “

Yemekler iyi de... uyku sorun... Uyku tutmuyor geceleri. Sabah olsun diye bekliyoruz. Büyük kızlar ‘bize niye uyumuyorsunuz,’ diye çıkışıyorlar. Nasıl uyuruz abla? Bir odada altı kişi kalıyoruz. Dolapların anahtarı yok. Uyursak çarşafaları, battaniyeyi, yastukları götürürler. Bir sabah yenilerden bir kız uyandığında bakmış, yastığı yürümüş.”

Münevver hemşire olmak pahasına her zorluğa katlanmaya kararlı.

“Anamı-babamı kimseye muhtaç etmeyeceğim. Köyümüz çok güzel! Yeşillik... deresi var... orada sağlık ocağında çalışacağım.”

Rabialar 6 kardeş. Abisi inşaatlarda çalışıyor. Babası çiftçi. Pazar pazar dolaşır, ürettiğini satarmış.

Tatilde eline geçen kitabı okumuş. Ne mi geçmiş?

“Kırmızı Başlıklı Kız, En Güzel Dini Hikayeler.”

Köyünde hasta çokmuş. Yaşlı sayısı fazlamış. Annesinin romatizması varmış.

“Hastalar her hafta Maraş’a taşınırlar. Keşke köyümüzün doktoru ben olabilsem!”

Yanıdaki arkadaşı sessiz bir kız. Onun 10 kardeşi olduğunu söylüyor Rabia. İki ablası evlenmiş, beş kardeşi okuyormuş.

“Annem, ‘okursanız sizi otuz yaşına kadar satmam,’ diye söz verdi. Bizim köyde 12-13 yaşta söz veriliyor, 14-16 yaşta nişan, 18 de evlendiriliyor kızlar.”

Trafik polisi olmaya özenmiş. Bebekliğinden beri trafik ışıkları, işaretleri ilgisini çekermiş.

Köylerinde sık sık huzursuzluk çıkarmış. Bıçaklar, silahlar konuşmuş.

“Yengem bile bize iftira etti, babam iki kere hapse girdi. Biz çocuklara hırsız iftirası atan oldu. Babam evden dışarı çıkmamızı yasakladı.”

Yazları göçe çıkarlarmış.

“Oruç başlayana kadar göçe göçe gideriz. Oruç başlarken evimize döneriz.”

Fatma 7. sınıf öğrencisi. 9 kardeşler. Geçen sene köy okulunda gelmiş. Babası çiftçi. Abisi ÖSS’yi kazanamamış, İstanbul’da işe girmiş, askere gidecekti. İstanbul’da çalışan yeğeni annesini 9 ay görmemiş, tam buluşmaya giderlerken trafik kazası geçirmiş, ölmüş.

“Yazın iki ay yatılı kuran kursuna gittim. Kuran’ı aktardım, abla. Eskiden cinlere , perilere çok inanırdım, şimdi o kadar değil. Yaşlılar ‘sakız çiğneyen ölü eti çiğner,’ derler, ben inanmam.”

Yanıdaki arkadaşı atıldı.

“Doğru diyorlar.”

“Yalan! Batıl inanç onlar.”

“Rüyalar da mı yalan? Hacı görürsen kısmetin açılır. Paçan sökülürse para kaybedersin. Sakat görürsen kara haber gelir.”

“Aman, git işine! Asıl biz bugün büyük bir rüya gördük. Abla, önce sizleri turist grubu sandık. Resimlerimizi çekip gideceksiniz sandık. Baktık, bizim gibisiniz, çok sevdi. Ne olur gitmeyin? Rüyamızı kısacık bırakmayın.”

Sağımdan solumdan itekleyenler var. Soru yağmuruna tutuluyorum.

“Abla, siz de yatılı mı okudunuz?”

“İlk kez bir yazarla tanıştım. Bu olayı günlüğüme yazacağım.”

“Başkalarının hayatını mı yazıyorsunuz, abla?”

“Bir kitabı kaç günde bitiriyorsunuz?”

Fatma kemerimden tutup beni kalabalıktan ayırıyor, bir köşeye sürüklüyor.

“Köyümüzde, evimizde aile sorunları çoktur, abla. Babam biz ikinci sınıfa gidene kadar çok tartakladı bizi, annemi her gece dövdü. Sorsan, annemi çok seviyormuş. Babaannem kışkırtır babamı. Biz neden başarılı olduk biliyor musun, abla? Annem okumamış, babam annemi döverken ‘çocukların da sana çekmiş,’ diyordu. Onun için çok çalıştık, babamı utandırdık. Şimdi pişman mıdır bilmiyorum. Ama eskisi kadar sinirli değil. Eskiden işi yoktu, şimdi inşaatta çalışıyor. Ablam başarılı bir öğrenciydi. Babam inat etti, okutmadı. Şimdi ikisi de üzülüyor. Ablam okumadım diye , babam okutmadım diye.”

Çocuklarla hep beraber kütüphaneye gidiyoruz. Kütüphanenin kitapları ağırlıklı olarak 1960-81 baskısı. En yeni kitap 1993 baskısı. Kitaplardaki kitaplara çocuklarla birlikte bakıyoruz. Kuran Tefsirleri, İslam Fıkıhı, İslam Alimleri Ansiklopedileri, Ebusuud fetvaları, Hayatus’u... gösteriyor çocuklar. Çocuk dünyasına seslenen kitaplar yok aralarında.

Çocuklar kitap kolilerini sevinç çılgınlıklarıyla açıyorlar. Parlak kaplarını okşuyor, öpüyorlar. Çocuklara sevdikleri türlere göre kitaplar önerirken bir kız yanaşır yanıma. 6. sınıf öğrencisiymiş. Köyündeki okulunda öğretmeni matematiği, resmi, müziği işlemez, Din ve Türkçe dersine ağırlık vermiş. Dini öyküleri, tarikat şeyhlerinin felsefeleri, peygamberlerin yaşamlarını anlatırmış.

“Ben de bu yüzden dini öykülere bayılırım. Siz de getirdiniz mi?”

Kıza, resim ve müziğe ilgisini soruyorum.

“Resim yapmak, şarkı söylemek günahdır,” diyor, gözlerini döndüre döndüre. “Dinimiz her ikisini de yasaklamıştır.”

*****

Yeni durağımız Pazarcık YİBO. İstiklal YİBO’nun öğrencileri de burada bu sabah. Pazarcık YİBO’nun öğrencileri suskun, çekingenler. Giysileri ütüsüz, tozlu, sökükle, lekeli. İstiklal’in öğrencileri kendilerine daha güvenli, saçları, üst-başları daha düzgün, tertipli. Küçük nüansları çocuklar öyle aşırı bir duyarlılıkla hissediyorlar ki, ikide bir bize sormadan edemiyorlar:

“İstiklalliler güzel, biz çirkiniz, di’mi?” “Siz de çok güzelsiniz,” dememiz işe yaramıyor, her fırsatta farkı vurguluyorlar.

“Masal canlandırma”nın anlatıcısı Helin de Pazarcık YİBO’nun öğrencisi değildi. Parlak, düzgün taranmış saçlı, temiz giyimli, pembe yanaklı sessiz bir kızdı. Prova sırasında bir ara çocukların köşede yığıldığını gördüm. Ne oluyor diye bakınırken, Helin’i fark ettim, dibe sıkışmış, korku dolu iri gözlerini bana dikmiş, yalvarıyordu:

“Öğretmenim, ne olur beni kurtarın!”

Ötekiler kızın üstüne abanmış, yanaklarını çekiştiriyor, saçlarını karıştırıyorlardı. Helin soluksuz kalmıştı. Çocukları bir çırpıda dağıttım.

“Neden canını acıttınız Helin’in?” diye sordum.

“O çok güzel,” dediler bir ağızdan. “Biz çirkiniz!”

İLKYAR Kütüphanesi kitapları birkaç ay önce iletilmiş, o yüzden burada “Güneşin Çocukları”nın yazarı olarak karşılanıyorum. Öğretmenlerin, öğrencilerin yaklaşımı sevecen, yakın.

Bahçede gezinirken oynayan çocuklardan birisi ters bir dönüş yaptı, kafası çeneme çarptı. Boş bulunmuştum, beynimde yıldızlar çakar gibi olmuştu. Çocuklar yüzümün karmaşıklığını ve acıyı görmüşler, oyunu bırakıp yanıma gelmişlerdi.

“Öğretmenim iyi misiniz?”

“Acıyor mu?”

“Kolonya getirelim mi?”

Çarpma çok şiddetliydi, dişlerim, dilim yanıyor, acıyordu. İlk şaşkınlıktan sonra gözlerim bana çarpan çocuğu aradı. Onun başı kimbilir nasıl ağrıyordu!

Onu merdiven kenarında gördüm, başını ellerinin arasına almış, mahcup oturuyordu.

Yanına çöktüm, başını okşadım.

“Acıyor mu?”

“Yok hocam... biz alışkınız... Bizim hep kafamıza vururlar... bize bir şey olmaz.”

Bir kız grubu beni aralarına çekiyor, köylerindeki batıl inançlardan söz ediyorlar:

“Bizim köyde abla, cumartesi günleri saç kesilmez... Ha git berber çağır, gelmez, saçını kestiremezsin.”

“Başına kötü bir iş gelirse o gün üstünde olduğun giysilerin uğuru kaçar. Uğursuz giysiyi de kimse kolay kolay giyemez.”

“Ölü çıkan evin ışığı üç gün söndürülmez.”

“İneğin sütünü yere sağarsan, hastalık gelir.”
Onları dinlerken parmaklarını birbirine geçirmiş, kenetlemişim.

“Aaa, bak, abla... elini böyle kenetler otursan kısmetin kapanıverir, aklında olsun.”

“Evde suyu çay demlemeyeceksen, çorba, makarna yapmayacaksan boşu boşuna kaynatırsan evinin bereketi olmaz.”

Duygular 4 kardeş. Köy okulunda okumuş, bu okula yeni gelmiş.

“Köyde ekmeği azık olarak yanımızda getiriyorduk. Burada yemek iyi, okulla yatakhane yakın. Köy okulu eve uzaktı. Kıs günleri tek başına gidemedik, büyüklerden biri bize kılavuzluk ederdi. Yazın yatılı kuran kursuna gittim. Yatılı hayatına alıştım.”

Hobilerini soruyorum,

“Bulaşık yıkamak,” diyor. “Hayallerim beni nerelere götürür yıkarken bilemezsin, abla.”

Yatmadan önce, yola çıkarken, arabaya binerken, karanlık bir yere girerken, sınav zamanı hep dua edermiş.

“Biraz gayret, biraz dua... başarının sihirli formülü bu! Abla, sana bir tavsiyem olsun, kapı eşiğinde oturma, hem bekar kalırsın, hem paran olmaz, sürünürsün.”

Duygu hemşire olmayı hayal ediyor.

“Bizim orada Kocadere sağlık ocağı var. Orada çalışırım. Köyde çocuklar çok hastalanıyor, doktora gidemeden ölüyor. Bebeklerden öyle çok ölen var ki...”

Elif, Nacar köyünden gelmiş. 4 kardeşler. 7. sınıf öğrencisi. Babası çiftçi.

“Okur muyum, okumaz mıyım bilmiyorum. Matematğim kötü, anlamıyorum. Bir öğretmenli köy okulunda okudum, bir şey öğrenemedim. Okurum desem, yalan, bu bilgisizlikle nereye giderim.”

Tatilde Kuran kursuna gitmiş.

“En kolayı dua ezberlemek... Matematik gibi kafa çalıştırmak istemez. Yazın bebeğe baktım, zevkli iş! Çocuk doktoru olsam keşke! Belki çocuk bakıcılığı yaparım... Belki kendi çocuğuma bakarım.”

İyi bir hayat yaşamak istiyor. Televizyon seyrede seyrede İstanbul özlemi biriktirmiş.

“Köyde hayat zor! İş çok, dağlara hayvan götürüyoruz. Kışın yollar kapanıyor. Kanlıca'ya kadar açıyorlar, sonrasında km.lerce yolu yürümek zorundayız. Bıktım artık zordan.”

Televizyonda Mavi Rüya dizisini kaçırmamış.

“Bir de dedemin anılarını dinlemeyi severim. Masal gibi geçmiş günleri anlatır. Bazen onu dinlerken derin bir uykuya dalarım.”

İpek 3. sınıf öğrencisi. Üç kardeşler. Abisi 6. sınıfta. Babası bahçeler de çalışır, mal satmaya gidermiş.

“Tatilde kalın kalın kitaplar devirdim. Tarih kitabı, din kitabı. Nasrettin Hoca'yı okudum. Kardeşime baktım. Annem tarhanamızı rahat yapsın diye çay demledim, cacık, salata, pilav pişirdim.”

Köyünde kavga eksik olmamış.

“İnanır mısın abla, bahçe hortumu yüzünden annemle bir kadın dövüştü, annem bıçaklandı. Şimdi küsler. Köyümüzde para yüzünden kavgalaşırlar. Allah'a şükür bizim fazla borcumuz yok.”

Her gece yatmadan önce hayaller kurar, Allah'tan dilekte bulunmuş.

“Zengin et bizi, derim, taksimiz olsun, derim, beni meslek sahibi et, merhametli, paralı bir koca ver, derim.”

İki sene önce her gün ‘bana bir kardeş ver,’ diye dua etmiş.

“Sonunda duam tuttu, annem gebe kaldı. Çocuğu doğurdu. Aman,aman! Çocuk bir yaramaz, bir yaramaz çıkamaz mı? Bu kez bin pişmanlık bende! ‘Keşke o kadar dua etmeseymişim,’ diyorum şimdi.”

Bugünlerde gözlerini kapayınca annesi ve kucağındaki kardeşi gelirmiş gözlerinin önüne.

“Köy okulundaydım daha önce. Keşke bu okulumuz da köyümüzde olsaydı. Okuldan eve gelince annemin kek kokuları karşıları beni. Çocuk annemin belini büktü, yaşlandı zavallı. Eğer ölmez de büyürse, seneye akıllanır, o kadar ağlamaz.”

“Niye ölsün?”

“Bizim köy de çok bebe yürümeden ölür.”

İpek dans etmeyi ne kadar sevdiğini Ayşegül’ün dayısının düğününde keşfetmiş.

“Oynarsanız para verecez, dediler. Hadi gidek, oynayak, dedim Ayşe’ye. O utandı. Ucunda para var ya ben attım kendimi sahneye. Bir oynadım, bir oynadım, televizyondaki dans yarışmalarına katılanlar gibi aynı... Dans ettikçe etmek istiyorsun abla, kendini alamıyorsun. Zorla kolumdan çekip indirdiler beni. ‘Hani para,’ dedim, herkes güldü. Para mara veren çıkmadı.”

Yağmur yağmasın evi gelirmiş hemen aklına.

“Evimizi bir yağmurda sel bastı. Koltukları yeni almıştık, suya battılar.”

Arzu 4. sınıfta. İki kardeşi var. Baba odunculuk yapar, sokaklarda domates satarmış.

Bir abisi ölmüş. Adı Emrah’mış. Gözleri deniz gibiymiş.

“Küçüktü, annem kar yerdı, ona da yedirirmiş. Üşüttü, dediler.”

Anne ve babası şu sırada Adana’da pamuktaymış.

“Yeni duydum, aklım onlarda, sel olmuş, çadırları ıslanmış. Halamların çadırı da yanmış.”

Okuyup doktor olmak istiyor. Babaannesinin hastalığında doktora götürememişler, çok çekmiş kadıncağız.

“Okumazsak zengin olamayız, abla. İyi evlerimiz olmaz, çiçekli, geniş balkonlarda oturamayız.”

Çocuklara nasıl bir yatılı okul hayal ettiklerini soruyorum.

“Tuvaleti temiz, duvarları mavi-pembe boyalı, resimlerle süslü bir okul.

“Ağaçlıklı, çiçekli bahçesi olsun.”

“Yanından tren geçsin. Bizi taa Ankara’ya götürsün...”

“İstanbul’a bile...”

“Annemiz de burada, lojmanda kalsın. Öğle yemeğinde yanına gideriz, öperiz, sarılırız.”

“Akşam olduğunda biz yatakhane kalsak bile, bilirim ki annem hemen yanı başımda. Dünyalar benim olur.”

“Tiyatro gelsin... sineması olsun... Hafta sonları şarkılı-çalgılı eğlence olsun!”

Ayşegüller 4 kardeş. Babası bekçi. Antep’te oturuyorlar. Babası geçenlerde komşusuyla dövüşmüş, yine dövüşürler diye korkuyor.

“Bizim bir Van kedimiz var. Yeni yavruları oldu. Bizim kediye verdiğimiz etli mamaları komşunun köpeği yiyormuş. Babam bunu gördü, silah sıktı köpeğe. Öldürmek için değil ha, korksun diye. Komşuda bize saldırdı. Kuranlı abdestli birini gönderdi evimize sonra. İşi gücü dövüşmek bunların diye suçladı bizi.”

İki kardeşi ölmüş. Biri hastalıktan ölmüş, ötekinin nedeni belirsiz... Komşu annesini çağırınca bebeği yere bırakmış, gitmiş, geri döndüğünde çocuğun ölüsünü bulmuş.

Kapı komşuları zenginmiş.

“Bize spor ayakkabı, pota, top, bebek, kazak... gibi şeyler alırlar. Kitap verirler. Osmanlı tarihinin birinci cildini okudum. Peygamberler serisini, Yaz Hikayeleri, Karlı Dağın Soğuk Günleri’ni... Bize hep çalışmamızı öğütüyorlar. Çalışın, tembel tenekeler, diyorlar. Kuran öğretiyorlar.”

Okullar tatil olana kadar eve gitmeyeceklermiş. Anne-babası Adana’da pamuk işinde olacaklarmış.

Geceleri yatarken çevresindeki insanlar için iyi dileklerde bulunurmuş. “

Bir traktörümüz olsun isterim...

Esmam ablamın iyiliğini isterim... Sınıf birincisi olmak isterim... ama ikinci olabildim ancak.” Esmam abaları 8 kardeşlermiş, İki abla ve bir abisi ölmüş. Ölen kardeşlerden biri çok zayıfmış, gelişmemiş, ötekilerinin ölüm nedeni bilinmiyormuş. Babası korucu.

Büyüyünce anaokulu öğretmeni olacakmış.

“Küçük çocukları çok seviyorum. Hayal kurar ya insan, ben de çocuklara yuvada nasıl davranacağımı düşünüyorum, nasıl resim yaptırır, nasıl severdim provası yapıyorum.”

Kısıklı köyünden gelmiş. Okula gelene kadar günleri derede yüzmekle geçmiş. Kuran kursunu tamamlayamamış. Cüz’den Kuran-ı Kerim’e başlarken okullar açılmış, yarım kalmış kurs.

Anneanesi akraba evliliği yapmış. Emmi oğlu ile emmi kızı evlenmişler.

“Bir sürü kızı vardı. Üçü normal, ötekiler felçliydi. İlk çocukları Leyla imiş. Felçliymiş, deli gibiymiş, kirz geçirirmiş, ölmüş, sonra annem doğmuş, ona Leyla demişler bu kez. Felçli teyzelerim yirmi yaşını biraz geçince ölüyorlarmış. Yürüyemiyor, kendi başına yemek yiyemiyor, konuşamıyormuş. Şimdi yalnızca biri yaşıyor. Hali harap!”

Acı Hayat, Cennet mahallesi dizilerini seviyor, İsmail YK dinliyor. Köyde evin önüne ateş yakıp nohudu üzerine atıp yerlermiş.

“Başımızdan geçirip dilek de tutarız. Bir de şarkı patlatırız. Okuyayım mı abla?”

Esmam ablamızın şarkısı yatakhane duvarlarından dağlara, otlaklara, yaylalara dalga dalga yayılırken Mavi Otobüs rotasını Adıyaman’a çevirmişti çoktan.

“tanrıya yalvarmıştım

yıllar önce dedim ki ona

alma yanına benden önce onu

küçük bir şans daha istiyorum
bunu bütün kalbimle diliyorum.
acı veriyor yeni baştan sevmesi
yıllar sonra aşka küskün denmesi...”

sürecek...

Sevim AK
www.ilkyar.org.tr
ilkyar@ilkyar.org.tr

[İLKİYAR](#) - İlköğretim Okullarına Yardım Vakfı
E-posta... : ilkyar@ilkyar.org.tr

Son Güncelleme... : [Tayfun AKÇAY](#)
İLKİYAR izlenimlerindeki ve arşivlerdeki
resimler izinsiz kullanılamaz.